

Nro. 24.

A' FELS. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indult Bétsből, Pénteken Mártzius 22 - ik napján
1805 - ik elztendőben.

M a g y a r O r s z á g.

Nagy - V á r a d r ó l, Mártz. 4 - dikén. A' múlt
hónapnak 17 's 18 - dik napjai két derék, és neve-
zetes embereinket ragadák ki az élök' számából.
Az első: T. d ö 's Tudós Hunyadi Imre Ur,
ama' néhai T. Tudós Hunyadi Ferencz'
Debreczeni Superintendens Urnak testvérjé, a' ki
is, előbb Derecskei Plébános, azután pedig a' Sz:
Theológiának nem kevés elztendök alatt egyik ér-
demes Tanítója lévén az idevaló Püspöki Szemi-
náriumban, tudománya, 's e' mellett vele szüle-
tett vidám erköltse, a' Papság', és emberiség'
farkalatos törvényének egy pontig való betölté-
se, és ezek között mindenek előtt való nyájas; de
A a .

ártatlan maga-viselése által megnyerte azt, hogy nem csak élteben, hanem még a' síron túl is szeretetfélék, - 's neve áldásban maradjon. Halála történt itt N. Várad mellett Sállyi nevü helységben, a' hová lakását az öfzön által tette vólt, tovább a' Professori hivatalt nem viselhetvén gyenge egészsége miatt. Kinek Professori széke, még az öfzön T. Tudós Miklósi József, ezelőtt Belfenyéri Plébános Urnak adattatott, mindeneknek tellyes meglegedésével.

A' második: Orvos Doctor, D u d e k J o á k i m Ur, a' ki életének 55-dik esztendejében meghólt. Orvosi hivatalát, annak tökéletes értése mellett, olly buzgóan viselte, hogy mindeneknek bizodalját az elégségig megnyerte. Ötet valóban méltán sajnálhatja a' Várad Publicum, nem tsak mély Tudományáért, és a' betegek körül való szorgalmatosságának tökéletességéért, hanem azért is; hogy illy népes, és nagy hírü nagy Városban Orvossaink kevés számmal vannak. Fogyhatatlan Érdemét az is neveli, hogy az itten felépitteendő Szülő háznak költségeire, a' többi között, tizen nyolcz ezer forintokat hagyott. — Nyúgodjanak békefésben!

Szabadfz álláson, Mártzius' 2-dikán. A' mi helységünkben a' halál két nagy sebet ejtett a' múlt esztendőben, midönn September 9-ikén Z' a b i r a G y ö r g y, November elsőjén pedig Orvos Doctor Szulykó Jánosunkat vágta ki közülünk; ez utolsót begyógyítja a' mi új Doctorkunk: de az elsőhöz semmi reménység sints, mert Z a b i r á v a l el vesztettünk ollyan Bibliothekát, a' mellyben midönn hadan néhai Római Sz. Biro-

dalombéli Gróf és Korona öriző Teleki József
 Ő Excellentiája be ment volna, azt mondotta:
 hogy ez a' Helység Városi Titulust érdemel
 ezért a' Bibliothékaért. Allott ez a' Könyvtár
 Magyar, Deák, Németh, a' régi Görög, és molta-
 ni, Orosz, Frantzia, Olasz, és Rätz nyelveken
 irt munkákból, még pedig válogatottakból. En-
 nek tulajdonosa született Macedóniának Sziatiz-
 ta nevű várossában; az Attya tanult Olasz Ország-
 ban, volt Patikárius és Kereskedő, a' fiát Thez-
 szalonikában taníttatta, ez előtt 40 esztendővel
 Magyar Országba jött kalmár legény fővel, e'
 mellett szüntelen olvasott, különösen Kalotsán
 a' Káptalanbéli Tűdős Pap Urakkal való barát-
 kozás, és az Érseki Bibliotheka által, mind az
 Europai nyelvekben, mind a' Tudományokban, az
 ő pár nélkül való szorgalmatosllága által a' bámú-
 lásig sokra ment, a' maga hiti sorfosinak Oskolat
 nyitott, az abból bé vett hasznot könyvekre for-
 dította, magának minden Vallás és Hivatalbeli,
 Hadi, Papi, és Pölgári karban lévő úri emberek-
 ből számtalan barátokat szerzett. Thezszaloniká-
 tól fogva keresztül Berlinig, ide értvén Bukerestet
 's Petersburgot, és a' Németh Orzági Univerzitá-
 sokat, (ez utolsókat öreg korában látogatta meg)
 esméretes a' Tűdősök előtt a' Zabira név. Gö-
 rög nyelven ki adott munkáin kívül sok kézírá-
 sai maradtak, ezek között igen nevezetes a' The-
 atrum Hellenicum, az az, Konstantzinápoly
 meg vételétől fogva e' világon a' mai időkig élt
 Tűdős Görögök életek, 's munkáik, Görög nyel-
 ven. Minden könyveit 's Mappáit a' maga Nema-
 zetének a' Pesti Görög Ekklesiának testálta, a' ki

azt már kezéhez is vette. Testvérje fiát tette örökösének, minthogy nőtelen volt, olly fel tétellel, hogy az ő szukcelfzora minden esztendőben, az ő Kapitalissából tartozik a' Bibliotheka' számára száz tallért fizetni, mellyből száz forint a' Bibliothékáriusé: 50 forinton pedig a' leg jobb könyvek vásároltatnak, de nem haszontalan Románok. — Nyugodjanak tsendessen az én kedves Baratom hamvai, már nints szüksége az Anglus nyelvre, mellyet a' múlt az esztendőben kezdett tanulni.“

A' tavasznak kezdetével a' M. Kurirnak egy igen érdemes olvasója, egy igen nevezetes mezei gazdasági jegyzés által akarta az itt következő levélben a' haza béli Gazdákat figyelmetessé tenni: —

„U n g v á r r ó l, Martz. 2-kán. A' tsekély termésnek és szük esztendőknek több okai közül, én a' tserebogárnak pondrójat (larváját) eddig való tapasztalásaim fzerént, egy fő okának találom és gondolom lenni. Ez, egy föld színe alatt lévő fél kifújnyi hoszfzúságú, fehér testű, és fekete fejű pondró, vagy 'hernyó (mert féregnek nevezni azt a' Természeti Historia nem engedi). Ez a' több Insectumoknak hernyói (larvái) között leg ártalmasabb; mind azért, hogy a' föld alatt bujkálván, minden vállogatás nélkül minden plántáknak gyökereiket megrágja, megeszti; mind pedig azért, hogy ennek élete, a' larva, pondró, vagy hernyó képe alatt nem egy hónapig, mint más káposzta- vagy fa-hernyóknak, hanem egész négy esztendőig tart, a' melly idő alatt télen nyáron a' föld alatt tartózkodván, a' plántáknak gyökereivel

ál, 's ezeknek nemei között semmi vállogatást nem tévén, a' buzának, rozsnek, árpának, zabnak, káposztának, salátának, répának, sőt a' gyenge fátskának is gyökereiket, elrágja; $\frac{1}{2}$ a' száma véghetetlen lévén, a' szántóföldekben és rétekben sok kárt okoz. A' mezei gazdák látják ennek temérdek sokaságát a' szántáskor az eke után, és kapáláskor a' kapa után, de ártatlan feregnék (mint ők nevezik) tartván azt, ügyet sem vetnek rá; 's tsak a' történet kevesíti valamit, p. o. ha a' szántóvas némelyeknek fejeket szegi, vagy az ökör, ló, 's ember, lábaival rá hágván a' bélit kinyomja, vagy pedig ha a' kapa 's eke után leselkedő feregélyek, tsókák, varjak, és verebek, felkapkodják. Ha ehhez még az emberi szorgalmatosság is hozzá járulna, fokát el lehetne a' plántáknak ezen veszedelmes ellenségeik közül pufztítani. De leg jobb ennek az annyát a' tserebogarat pufztítani, megölni: azért, mert ha megmarad, noha az élete egy hónapnál tovább alig tart, még is minden anya leg alább ezer tojást hágy a' földben maga után, a' mellyekből a' leirt ártalmas pondró leszen.

„Az én jegyzésem szerént leg alább itten a' mi környékünkön az 1800-ik esztendőben jelent völt meg tserebogár képében ez a' pondró: a' melly szerént a' jövő Aprilisnek vége felé és Majusnak elején, úgymint az ötödik esztendőben, kellene annak ismét tserebogárrá változni. Tserebogár korában leg inkább a' tser- és tölgy-fáknak a' levelét vesztegi, a' honnan is tserebogárnak neveztetik; de nem veti-meg ezek mellett a' szőlő és egyéb gyümölcs fa leveleket is. Hogy ekkor nem annyira ártalmas, mint pondrókorában, rövid éle-

tének lehet közönni. Midőn fajzását akarja végezni, az erdőkről feregestől a' mezőkre, rétekre, és szántóföldekre takarodik, a' hol tojását a' földben hagyván, az anya, himestől egygyütt megdöglik.

„Ezen előadásból tehát által lehet látni, hogy a' mezei gazdáknak valamint a' hernyónak a' gyümöltsfákról való lefedetésekén, úgy a' tserebogaraknak elpusztittatásokon is, nem kevesebb szorgalmatossággal, mingyár eleinten, minekelötte még tojásaikat letennék, rajta kell lenniük. —

Megjegyzésre méltó ezen pondrónak természetéről még az is, hogy az utolsó nyaran, midőn tserebogárrá akar változni, fajzásban, szaporodásban telvén ideje, semmi kárt nem tesz a' föld alatt.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Portugallia.

Lizbonából, Febr. 5-kén. Az itt lévő Anglus Követ Fitz-Gerald úr, ilyen nyilatkozataft tett a' mi Status - Ministerünknel Arujó úrnál: — „

„Ha a' Portugallus nemzetet oly igen nem betsülném, talám emlékezetet sem tettem volna a' Spanyol Ministernek a' Békelesség Fejedelmének azon hirdetéséről, a' melly a' Lizbonai Ujságban ilyen felyülírás alatt kijött: A' Békelesség Fejedelme által kiadott Manifestum. Hanem, minthogy egy derék nemzetnek jó indulatját, a' mellyet az én nemzetem is betsül, fenntartani kívánom: szükségesnek tartom protestálni az ellen, hogy az a' megvettetésre méltó irás a' Lizbonai Ujságban kihirdettetett. Külömben mit itélne a' világ arról az Anglus Ministerről, a' ki ilyen

mutskolódásokat egy hirdetésben halgatással elnézhetne. Ha én ezeket halgatásba menni engedném, nem magam adnék-e alkalmatosságot arra a vélekedésre, hogy azok a vádak, a melyek az én nemzetem ellen azon írásban találtattak, talám valósággal úgy lehetnek. Az Anglusok hagynák-e hadifogjaikat éhséggel meghalni; vagy pedig ökökényszeríték-e azokat önnön hazájok ellen fegyvert fogni? Ha Spanyol ország siratni kéntelenítetik azon szerentsétlen hajóseembereinek elveszéseket, a kik egy felvetődött Fregáton oda lettek: e' tsakugyan nem egyébnek, hanem egy oly rendelkezésnek következése volt, a melyre az Anglus Országlószéket a környüllállások kényszerítették. Higgye-meg az Ur, hogy magok az Anglusok is egyenes szívűséggel fájlalják ezt a szerentsétlen történetet. Sziveinkben viseljük mi ezen kedvetlen történetnek szomorú gyászját, és vérünk által is örömeit vissza adnók azoknak a feláldoztatott embereknek életeket. Én parantsolatot várok Királyomtól az eránt, hogy mi tévő légyek azoknak példás megbüntettetődésekre nézve, a kik egy ilyen mutskolódó írást minden kétség nélkül a Portugalliai udvarnak tudta nélkül kiadtanak."

Spanyol Ország.

Madridból Febr. 5 dikén. Az apróbb tengeri-tsatázások közöttük és az Anglusok között minden napiakká váltak. Tartunk, hogy a nagyobbak is nem soká elkezdődnek. Legközeléből a Ferróli öbölben eshetik valami efféle fontos tengeri ütközet, minthogy itt minden igyekezettel azon iparkodik az egyesült Frantzia és Spanyol hajós sereg, hogy a kikötőhely szája előtt olálko-

dó Anglus hajókat, a' mellyek ezen kikötőhelyet az Admirál Cochran e vezérlése alatt már néhány hónapoktól fogva bészárva tartják, onnan elmozdithassa, 's maga azután a' szabad tengerre kivezhesse.

Közelébről két Anglus Linea hajók eveztek bé egy Fregáttal egygyütt a' Gibraltári tenger szorosan, a' mellyekről azt tartják, hogy az Adm. Nelson vezérlése alatt lévő hadi erőnek erőfítésére küldettettek, a' mellyre annyival nagyobb szükségé láttatik lenni Admiral Nelsonnak, hogy a' Touloni Fr. hajós seregnek minden mozdulásai- ból azt hoztak-ki az Anglus Admirálisok, hogy a' Frantziák egész erejeket arra fordítottak, hogy a' magok kikötőhelyeikben kézben álló Spanyol hadi hajókkal egygyesülhessenek, 's azután ő vélek egy kézre dolgozhassanak, a' melly egygyesülés, a' Ferroli kikötőhelyen kívül még a' Kadixi és Karthagenai öblökben eshetne meg mostanság leg könnyebben.

Madridból, Febr. 18-kán. Az Anglusok plánuma valósággal: a' vólt a' mult Januarius' vége felé, hogy Gibraltárra véletlenül rá üssenek, a' mellynek alkalmatosságával titkon belőlről is segítettvén, szárazon vizen egyszerre kellett volna véghez menni a' dolognak. Hanem rész szerént az Anglusok vigyázósága, rész szerént pedig az, hogy a' sárga hideg által megölettetett őrző sereg' helyibe, új seregek érkeztek, gátat tettek. Ugy itélt a' Spanyol Országglószék, hogy egy ily bizontalan kimenetelű próbatétel sokkal többbe kerülhetne, mint érdemelné, noha annyiban, hogy a' fok elfogatott Spanyol kereskedő és egyéb ha-

jokkal a' Gibraltári tengeröböl most csak nem egész-
fzen tele van, a' nyeresége a' Spanyoloknak ezen
alkalmatossággal nem tsekély lehetett volna.

Malagából, Febr. 10-kén. Ez a' vala-
ha virágzó város éppen olyan most, mint ha a'
leg kegyetlenebb ellenség hagyta volna ide, mi-
nekutánna mindenéből kipufztította. Most már a'
szüntelen tartó erőfeszések következtek-be, a' mel-
lyek minden országútainkat elborítván, ha akarna
sem jöhetne hozzánk terhes szekér. Pénzünk nem
lévén, semmiünk nints. Ha valamiben megelége-
désünket találhatjuk, ez az egy az, hogy a' farga
hidegnek, a' mely erre az inségre juttatott, minden
jelei meg szüntek városunkban.

Francia Ország.

Párisból, Mártz. 7-ikén. A' Törvényho-
zó Gyűlés' ülései tegnap bérekesztődtek, a' mely
ilyen szolennitással ment véghez: —

Három Status-Tanátsosok, u. m. Segür, De-
loë, és Berenger a' Gyűlésbe bévezettetvén, ahoz
a' Császár' nevében egy beszédet intéztek. Se-
gür, az' oráló székbe felmenvén, így adta elő a'
dolgot: — „Uraim, midőn a' Császár ezen neve-
zetes tanátskozásoknak bérekesztetéseket illető vég-
zéft általunk hozzátok küldötte, ránk bízta egy-
szersmind hogy adjuk tudtokra az ő megelége-
dését, hogy néki mind azoknak a' jóknak vég-
re hajtásokban, a' mellyeket tselekedni szándéko-
zott, elősegéllői vóltatok. Ilyen egygyes akaratnak,
ilyen megegygyező törekedésnek, semmi akadály
nem elhárítottthatatlan, semmi jobbitás nem lehe-
tetlen. Az elmult szerentsétlenségek felejdekeny-
ségbe mennek, a' külömbkülömbféle vélekedések

öfzfe gyalulódnak, a' reménség ujjáfületik, a' legedelemre kívántató eszközök gyarapodnak, az erő nevekedik, a' közönséges bizodalom, az időnek lépéseit a' tziel felé kéttözteti, az éles elme' projektomait tökéletességre vífzi, minden gondolatait valósággá teszi, 's minden teremtményeit állandó lábakra állítja. Az országnak minden szegeletereiről, a' mellynek fundamentomozzlopai vagytok, ide gyülekeztetek, azért, hogy bévégezzétek, ditsőfféggé tegyétek, és tsudáljátok azt a' felséges és megillető munkát, azt a' nagy szolennitáft, azt a' vallás béli és polgári szent czeremoniát, a' melly úgy látfzik, hogy mindent, a' mi tizfteletet gerjeszt, a' mi az értelmet felbuzditja, a' lelkel felemeli, 's a' mi végezetre a' ditsőffég és vallás egygyesülésekből szármázó minden felséges és szent dolgot, öfzve övedz. Láttatok egy tizfteletre méltó Pápát, a' ki önnön virtusaira nézve a' keresztenység első idejébe béillene, kérni az egek' áldásait Napoleonra, az ő győzedelmes seregeire, és az ő F. Hitvesire, a' kit a' háládatosffág már régólta megáldott, és megkoronáztott. Minden hivataloknak, minden rangú és rendű hazafiaknak, 's győzhetetlen seregeink küldöttjeiknek jelenlétekben fogadtátok el egy Császárnak esküvését, a' ki nem ígérhetett egyebet a' ti ditsőffégeteknek és a' ti törvényeiteknek, a' mellyeknek ujjáfületteteséket ő tselékedte, a' lelkiismeret szabadságának, a' mellyet ő állított lábra, azon intézeteknek, a' mellyek az ő lételeket néki köfzönik, és végezetre egy birodalomnak, a' mellynek ő vetette meg a' fundamentomát, állandóságoknál, &c. —

Leírván továbbá Segür a' Frantzia Finanzia' jelenvaló virágzó állapotját, azután így folytatja szavait: — „

„Ilyen tündöklő környülállások között könnyen származhatott volna nállunk valamely nemes nagyravágyás, 's könnyen is munkába véteződhetett volna az. Egy vitéz, a' kinek mindenütt kísézője volt a' szerentse, természet szerént újj győzedelmi kofzorokkal ketsegtethette volna magát: midőn ellenben Napoleon, a' maga indulatain erőt vévén, mérséklettséggel békefféget ajánl. Mi, a' kikre bízva vólt, hogy az ő levelét, a' melyet az Angliai Királyhoz küldött, véletek közölyük, láttuk, melly mélyen megilletődtek az által a' ti sziveitek. Ah! ha tsakugyan folyni kell tehát még a' földön és tengeren a' vérnek: ez a' levél örök mentségül szolgál azért nekünk, &c. &c. —

Azután a' Gyűlés üléseinek berekefztetetéséről szóló Császári Dekretomnak olvasásához fogott Segür, a' melly a' következő kevés szavakból állott: — „

„Napoleon, Isten kegyelme 's a' Frantzia Konstituzió által Frantziák Császára. —

„Azok a' dolgok, a' melyekre nézve a' Törvényhozó Gyűlés ölfzve hivatattott, elvégződván, meghatároztuk és meghatározzuk, mint következők: —

, 1) Tzikkely. A' Törvényhozó Gyűlés ülései, Izeredán, Ventos 15-kén (Martz. 6-kán) berekefztődnek. 2) Tzik. Ezen Dekretom a' mi Status-Tanátsunk Orátorai által a' Törvényhozó Gyűlésbe vitettetik, és a' Törvények jegyzőkönyvébe bérattatik. — „Napoleon.

S t r a f z b u r g b ó l, Martz. 8-kán. Marschal Brune, a' Konstantinápolyi vólt Követ, Páris felé való utjában ide érkezett. Kísérői között találtnak egyebek között, egy Jantsár, azon sergeből, a' melly Konstantinápolyban való mulatása alatt a' Porta rendeléséből tessörzői szolgálott tett mellette, 's még egy Martin nevű, igen szép talentumu ifiu, egy Frantzia vólt kereskedőnek a' fia, a' ki a' revoluzciónak ideje alatt a' Dardanellai fogházban meghalt.

B o n a p a r t e J e r o m o s r ó l azt jegyzik meg, hogy Januáriusban még a' feleségénél tartzkodott Washington városában, de éppen azon vólt, hogy a' Præsídens nevű Fr. Fregáton Europa felé útnak induljon: hanem azt vévén észébe, hogy az Amerikai tengeröbölben sok prédáló Anglus hajók tartzkodnának, jobbnak tartotta más időre halasztani az utazást. Méltónak tartják azonban a' Párisi levelek a' megjegyzésre, hogy ez a' Præsídens nevű Fregát már haza érkezett, 's megérkezése után mingyár kihirdettetett az a' Császári Dekretom, hogy a' Jeromos házasága törvényes nem lévén, semmi jegyző könybe az országban fel ne irattasson. — Ez a' Præsídens sok külömbkülömbféle tudósításokat hozott Amerikából, 's az Amériakai szigetekről a' Fr. Országlószékhez.

Nagy Britannia.

Londonból, Febr. 23-kán. St. Domingó szigetéről Port-au-Prince városából, ekképpen ír egy Amériakai ott tartzkodó ember: — „A' Dessalines Császár Adjutansa éngem' tegnap magához hivatván, előhozta egyebek között azt is, a' mit

a' St. Domingói Feketék egy Amerikai Pilgrim nevű hajóval nem rég elkövettek. Ő igen kívánná (ágymond) ha közönséggé tétetődne az, hogy az ő ura I-ső Jákob, telyességgel nem tudott semmit abból, hogy a' Pilgrim nevű hajón találtatott emberek annak arbózfájára akasztattak. Ezt az egész ekzékutziót egyedül Gen. Christoph rendelte a' maga fejitől, a' mellyért keményen meg is pirongatott.

Borzasztó dolgok találatnak a' St. Domingóból jövő levelekben még ma is. Theseus nevű Anglus Linea hajó egy Fregáttól kísértetvén, 's a' mult November vége felé a' Sz. Domingói part mellett a' Sz. Miklos városával általellenben megállapodván, egy tsajkán embereket küldött-ki a' partra. Midőn ezek éppen a' part mellé jutottak volna, látják, hogy egy afzszonyság egy ifiú leánkával egygyütt a' köszikláról a' tengerbe ugranak. Az alatt, míg az Anglusok ezen két afzszonyoknak kifogásával 's a' tsolnakba való vonásával bajlódnak, látják, hogy a' Feketék egy más fiatal leányzó után futnak, a' ki hogy azoknak kezeik között kimenekedhesse, hasonló képpen a' tengerbe akart volna szökni, hanem béérvén a' Feketék, visszavitték. A' Fregátra vitettetvén a' kifogatott afzszonyság, elő beszéllette, hogy a' két ifiú leányok, t. i. a' ki véle együtt a' tengerbe ugrott és a' ki hasonló képpen oda akart ugrani, az ő gyermekei, és hogy Sz. Miklós városában rajtok hármakon kívül több fejer afzszonyember életben, nem maradott. Igen bánkódott a' szegény afzszony, hogy a' másik leánya is a' tengerbe nem ugordhatott véle egygyütt. Hallván a' hajó Kapitá-

nya Murray a' dolgot, sietve megint egy tsajkát küldött a' parthoz, és megizente a' Feketéknek, hogy ha azt az ifjú fejer személyt tüflént ki nem adják, ő azonnal öfzfe ágyuztája és semmivé téteti a' várost minden erősségeivel egygyütt. Lett is a' Kapitány fenyegetődzésének fogatnatja, minthogy nem tölt egy óra benne, hogy a' keserves anya a' másik léányát is visszakarta. Azután mind hármakat Jamaikába vitték az Anglusok, a' hol elevenen leirták mind azokat az irtóztatóságokat, a' mellyeket a' Feketék, valamint más St. Domingói városokban, úgy a' Sz. Miklósi fejer lakosokkal is elkövettek. Azok, a' kik a' közönséges mézfárlás' alkalmatosságával életben hagyattak, azután külömbkülömb alkalmatosságokkal egygyenként öldököltettek meg. Hogy ezen aszfzony és két léányai életben maradhattak, annak tulajdonitják, hogy minden alacsony és kemény munkát, a' mit tsak a' Feketék öllök kívánni tudtak, leg nagyobb készséggel és türelemmel véghez vittek.

Londonból, Febr. 26-kán. Egy tiszttünk, a' ki a' mult hónapban a' Frantzia Országlószék által tétetett békefféges ajánlás alkalmatosságával Boulognébe küldetett vólt, ilyen képpen irt Jan. 12-kén a' Boulognei partoknak fegyveres ábrázatokról: — „

„Mi ma estve a' Boulognei öbölbe érkezvén, a' várostól valami egy órányi távolságra állapodtunk-meg, a' honnét azt a' Frantzia tiszttet, a' ki a' Bonaparte levelét az Anglus Királyhoz hozta vólt, a' partra kiküldöttük. Innen kedvemre szemlélhettem az egész Boulognei hajós sereget. Ezen

fok hajóknak árbótzfái éppen úgy tűnek a' Boulognei, Vimereuxi, és Ambleusei kikötőhelyekből az ember szemibe, mint egy erdő. A' számokat a' hajóknak éppen meg nem határozhatom: hanem ezernél bizonyosan többre tehetem. A' nagyságok akkora, hogy mindenikre felülhet áltájában 150 ember. Az oltalmazó erőffégek a' Boulognei környéken szünet nélkül szaporittatnak. Az öböl szájánál épített nevezetesen két igen erős bástyát az ellenség, két felül, egygyiket Portel a' másikat Bonpoint nevű pontokon, 12 batiériáfokat, és a' legnagyobb ágyukhoz alkalmaztatottakat. Ezen bástyák benn a' habok között a' partól egy fertály óra távolságra építették, olyan időkben, midőn a' tengernek kifolyása arra alkalmatosságot szolgáltatott. Ezek tökéletes bátorságba helyeztették a' várost minden véletlen megtámadtatás ellen. Az egész part, egy tsupa erőffég, &c.

Harmadzi Híradás.

Eö Császári és Cs. Kir. Felsége méltoztatott kegyelmessen meg engedni, hogy Nemes Békés Vármegyében fekvő Gyula mező Városában, az eddig volt három rendbeli Országos Vásárokon kívül, még a' negyedik is, tudniillik esztendőnként Julius 21-ik napján tartattathasson. — Melly Fels. Királyi engedelem tehát, minden az azt illetőknek azzal a' hozzá tétellel hirül adatik, hogy ezen újonnan nyert negyedik Országos vásár által, az előbbeni három rendbelieknek idejek meg nem változik, hanem továbbra is, az eddig szokásban volt napokon, úgymint Januariusban Pál fordulása, Majusban Exaudi, Septemberben pedig Kífs. Affzony napjain fognak tartattatni.

Jelentés.

A' Természethistóriai Képeskönyvnek I-ső Tsomója elkészült, és már Pestre Kilian, Eggenberger, Kifs, és Hartleben Urakhoz le is szállított. A' Munka felöl egy 4-ed rész árkusra nyomtatott Tudósítást küldöttünk el a' napokban ezen Ujság mellett, mellyből mindeneket megérthetni; a' mik ezen Munkát illetik.

Az elkészült Tsomó Summás előadása itt következik. I. Tábla. az Elefánt: a' Teve. II. T. a' Szarvasorrú: a' Tzebra-ló: a' Taréjos Tüskés-állat: a' Babiruszfa-Difznó. III. T. a' Strutz: a' Kazuár: a' Leptses Dudu: a' Nagy Mankótz: a' kis Mankótz: az ugráló Mankótz: a' Pingin. IV. T. a' Grönlandi Tzethal: a' közöns. Delfin: a' barna Delfin: V. T. a' Selyembogár és elváló-zásai. VI. T. a' Tevepárdutz Giraffa, a' Kantza és a' Tsödör. VII. T. a' Káselót: a' Kétfogú Narvál. VIII. T. nyoltz Majmok u. m. az Oragutáng: a' nagy Gibbon; a' kis Gibbon; az ebfejű Majom; a' Nagy Pápió Pavián; a' kis Pápió Pavián; a' hím Majmon P. a' nőstény Majmon P. IX. T. az Amerikai Orondi; a' szarvas Pálméd: a' kövi Pipra, hím és nőstény: a' Pápakeselyű: a' Kolibrinak öt fajai, u. m. a' Topáz K. az Ékes K. a' közönséges K. a' pitzény K. a' búbos K. X. T. a' Kávéfa: a' Nádmézlevű Tzukornád. Minden réztáblához tartozik fél fél árkusnyi leírás, még pedig négy nyelven, u. m. deákul, magyarul, németül, és frantzúl. Az első Tsomóban lévő X Réztáblákon vagynak tehát 42 természetkistoriai tárgyak kifejtve; ennek a' Tsomónak az ára 2 forint 50 krajtzár.

P. D.